

๕. เน็กអอสมูด มหาวิทยาลัยบูรพา

เมืองพัทยา ชลบุรี ๒๐๒๖

การประมาณทวินามนิเสธแบบจุดโดยฟังก์ชัน พ

พิม แสนบุญศิริ

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

๕ ก.ย. ๒๕๕๔

293145

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาคณิตศาสตร์

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กรกฎาคม ๒๕๕๔

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ พิม แสนบุญศิริ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยบูรพา ได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

KK

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณะ นียมณี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

KK

ประธาน

(ศาสตราจารย์ ดร.กฤษณะ นียมณี)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณะ นียมณี)

รัฐกร คงยิ่ง

กรรมการ

(ดร.รัชนิกา ชลไชยวงศ์)

KK

กรรมการ

(ดร.สา�ินี เดิศประไพ)

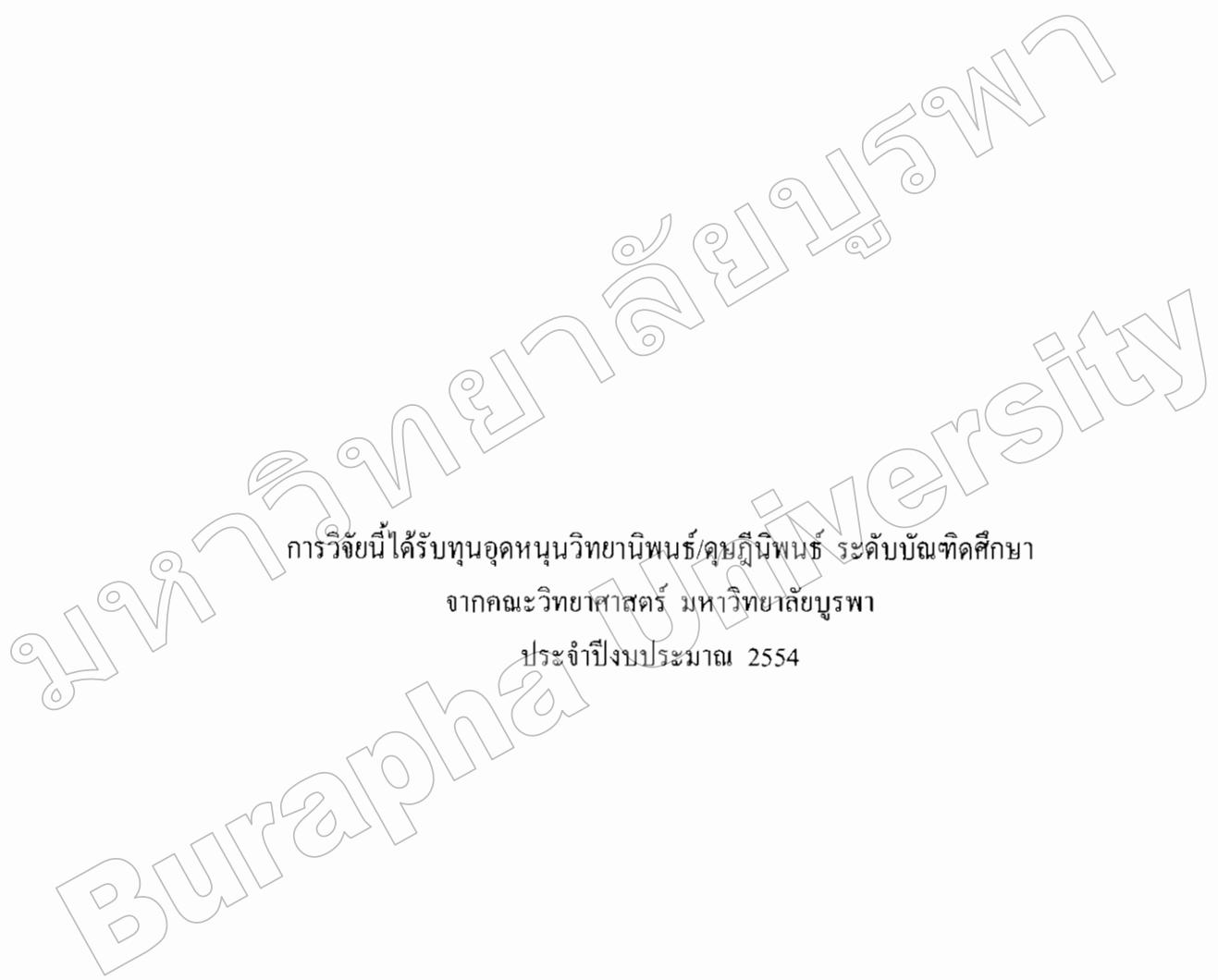
คณะกรรมการต้อนรับให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

อ.教授 วิภาดา

คณะกรรมการวิทยาศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษมาวดี ตันติวรรณรักษ์)

วันที่ ๔ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์/คุณวิญญาณน์ ระดับบัณฑิตศึกษา
จากคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำปีงบประมาณ 2554

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมินทร์ ทิรภพ โพพาร อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ที่กรุณายield ให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางที่ถูกต้องในการศึกษาค้นคว้า ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดี เสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.กฤษณะ เนียมณี หัวหน้าภาควิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณายield ให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขและวิจารณ์ ผลงานทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ดร.สาธินี เติศประไพ อาจารย์ประจำภาควิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ ที่กรุณายield ให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขและวิจารณ์ผลงานทำให้งานวิจัย ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ดร.รัชนิกร ชลไชยะ อาจารย์ประจำภาควิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ ที่กรุณายield ให้ความช่วยเหลือเสมอมา

ขอขอบพระคุณ ดร.วรพรรณ จันทร์ดี อาจารย์ประจำภาควิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ ที่กรุณายield ให้คำปรึกษาและให้ความช่วยเหลืออย่างมาก ฯ ด้าน

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ประจำภาควิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ทุกท่านที่ได้เมตตาให้โอกาสและสนับสนุนให้ศึกษาต่อ โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนในการศึกษาต่อครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ มารดา บิค่า และน้องๆ ที่เป็นกำลังใจสำคัญในการศึกษาและทำงาน วิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อนๆ รุ่นพี่ และรุ่นน้องๆ ทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้ ส่วนหนึ่งได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์/คุณภูนิพนธ์ ระดับ บัณฑิตศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ จึงขอขอบพระคุณ คณะวิทยาศาสตร์ มาก ที่นี้ด้วย

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูแด่ท่านที่ดำเนินการ บูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและ ประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

52910038: สาขาวิชา: คณิตศาสตร์; วท.ม. (คณิตศาสตร์)

คำสำคัญ: การประมาณเรขาคณิต/ การประมาณทวินามนิเสธ/ การแจกแจงทวินามนิเสธ/
ขอบเขตแบบไม่เอกสารปุ๊ป/ เมตริกแบบจุด/ วิธีของสไตน์/ ฟังก์ชัน w

พิม แสนบุญศิริ: การประมาณทวินามนิเสธแบบจุด โดยฟังก์ชัน w (A POINTWISE
NEGATIVE BINOMIAL APPROXIMATION BY w -FUNCTIONS) คณะกรรมการคุบคุม
วิทยานิพนธ์: คณินทร์ ชีรภพโภพาร, ปร.ด. 30 หน้า. ปี พ.ศ. 2554.

การวิจัยครั้งนี้ เราใช้วิธีของสไตน์และฟังก์ชัน w ในการหาขอบเขตแบบไม่เอกสารปุ๊ป สำหรับการประมาณการแจกแจงของตัวแปรสุ่มที่มีค่าจำนวนเต็มไม่น้อยกว่า X ด้วยการแจกแจงทวินามนิเสธที่มีพารามิเตอร์ $r \in [1, \infty)$ และ $p = 1 - q \in (0, 1)$ โดยอยู่ในรูปของเมตริกแบบจุด ระหว่างการแจกแจงสองการแจกแจงตั้งกันไว้ นอกจากนี้ เมื่อ $r = 1$ เราได้หาขอบเขตแบบไม่เอกสารปุ๊ปของการประมาณแบบจุดของการแจกแจงของ X ด้วยการแจกแจงเรขาคณิต สำหรับการประยุกต์ เราใช้ผลลัพธ์ที่ได้ในการประมาณการแจกแจงวิถีต่างๆ ในการแจกแจง ได้แก่ การแจกแจงโพลยา การแจกแจงโพลyaniniเสธ การแจกแจงไอกเพอร์จิօเมตրิก และการแจกแจงไอกเพอร์จิօเมตริกนิเสธ

52910038: MAJOR: MATHEMATICS; M.Sc. (MATHEMATICS)

KEYWORDS: GEOMETRIC APPROXIMATION/ NEGATIVE BINOMIAL

APPROXIMATION/ NEGATIVE BINOMIAL DISTRIBUTION/

NON-UNIFORM BOUND/ POINT METRIC/ STEIN 'S METHOD/

w -FUNCTIONS.

PIM SANBOONSIRI: A POINTWISE NEGATIVE BINOMIAL APPROXIMATION
BY w -FUNCTIONS. ADVISORY COMMITTEE: KANINT TEERAPABOLARN, Ph.D. 30 P.
2011.

This research, we use Stein's method and w -functions to determine a result in approximating the distribution of a non-negative integer-valued random variable X by negative binomial distribution with parameters $r \in [1, \infty)$ and $p = 1 - q \in (0, 1)$ in terms of the point metric between two such distributions together with its non-uniform upper bound. In addition, when $r = 1$, we also give a non-uniform upper bound on pointwise geometric approximation to the distribution of X . For applications, we use these results to approximate some discrete distributions such as Pólya, negative Pólya, hypergeometric and negative hypergeometric distributions.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๑
สารบัญ.....	๙
บทที่	
1 บทนำ.....	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	๓
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	๔
ขอบเขตของการวิจัย.....	๔
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๕
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	๕
วิธีของสไตน์สำหรับการแจกแจงทวนนิเสธและการแจกแจงเรขาคณิต.....	๕
ฟังก์ชัน พ.....	๕
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๖
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	๘
ขั้นตอนที่ ๑.....	๘
บททั้ง ๓.๑.....	๙
บททั้ง ๓.๒.....	๑๒
บททั้ง ๓.๓.....	๑๕
ขั้นตอนที่ ๒.....	๑๗
ขั้นตอนที่ ๓.....	๑๗
ขั้นตอนที่ ๔.....	๑๗
4 ผลการวิจัย.....	๑๘
ทฤษฎีบท ๔.๑.....	๑๘
บทสรุป ๔.๑	๒๐
บทสรุป ๔.๒	๒๑
บทสรุป ๔.๓	๒๑

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การประยุกต์	22
การแจกแจงโพลยา.....	22
การแจกแจงโพลยานิเสช.....	23
การแจกแจงไชเพอร์จิอเมตริก.....	24
การแจกแจงไชเพอร์จิอเมตริกนิเสช.....	25
5 อภิปรายและสรุปผล.....	27
อภิปรายและสรุปผล.....	27
แนวทางในการทำวิจัยด้วย.....	28
บรรณานุกรม.....	29
ประวัติย่อของผู้เขียน.....	30